

בית משפט השלום בקריות

ת"א 37040-04-19

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1

בפני כבוד השופט שלמה מיכאל ארדמן

תובעים פלוני

נגד

נתבעים

1. יצחק ליבוביץ
2. הכשרת היישוב חברה לביטוח בע"מ

2

החלטה

3

4

בפני שאלת זימון מתורגמן במימון הנהלת בתי המשפט בהליך אזרחי.

5

6

התובע הגיש בקשה לזימון מתורגמן לרוסית להליך ההוכחות בתיק זה – תביעה לפיצויים על פי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975. ביום 6.4.21 דחיתי את הבקשה וקבעתי כי נוכח העובדה כי עסקינן בהליך אזרחי, על התובע לדאוג לזימון מתורגמן מטעמו. כעת הוגשה בפני "הודעת הבהרה", שלמעשה הינה בקשה לעיון מחדש בהחלטה, ובה הפנה התובע את בית המשפט לטופס המובנה של הזמנה לדיון שהופק על ידי נט המשפט, בו מצוין בין היתר: "אם אתה זקוק לתרגום במהלך הדיון המשפטי לשפה שאיננה עברית, עליך להגיש בקשה בכתב עד 14 יום ממועד הדיון".

10

11

12

13

דיון והכרעה:

14

1. לאחר שבחנתי שוב את הסוגיה, נחה דעתי כי דין הבקשה להידחות.

15

16

2. הזכות לקבלת שירותי תרגום על חשבון המדינה, מוסדרת בדין הפלילי (סעיפים 140-142 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982). היא אינה מוסדרת בהוראה חקוקה כלשהי בהליך האזרחי וזאת להבדיל מנושא הפרוטוקול והקלטת הדיונים. בהליך הפלילי הזכות נטועה בזכותו של הנאשם כי הליך כפוי המתנהל כנגדו על ידי המדינה, ינוהל באופן בו יוכל להבין את ההליכים, ועל המדינה הכופה את ההליך נגדו לספק לו את האמצעים המתאימים לכך, לרבות שירותי תרגום כאשר אינו דובר את השפה. זכות זו הינה חלק מזכותו למשפט הוגן וכחלק מזכותו לגישה לערכאות ומוכרת כזכות חוקתית שיסודה בקומון לו ובמשפט הבינלאומי המנהגי (ראה למשל: *R. v. Lee Kun* [1916] 1 K.B. 337; *R. v. Tran* [1994] 2 SCR 951; *Cuscani v. The United Kingdom* [2002] ECHR 30; Julia Sherman, *The Right to an Interpreter*

23

24

בית משפט השלום בקריות

ת"א 37040-04-19

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1 *under Customary International Law*, 48 COLUMBIA HUMAN RIGHTS L. REV. 257
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24

3. בהליך האזרחי, לעומת זאת, אין זכות כוללת מוכרת לקבלת שירותי תרגום על חשבון המדינה. היסוד לחיוב בישראל מבוסס על מכתב לנשיאי בתי המשפט שהוציא בשעתו מנהל בתי המשפט דאז השופט דן ארבל ביום 8.8.02 שכותרתו "תרגום בהליכים אזרחיים לשפות לא רשמיות", והומצא לי על ידי מזכירות בית המשפט, ונאמר בו כי על אף שאין חובה חוקית על המדינה לספק שירותי תרגום לשפות לא רשמיות בהליכים שאינם פליליים, הוא הנחה את הנהלת בתי המשפט לשאת בעלויות התרגום במקרים מיוחדים וחריגים עליהם יחליטו השופטים.

4. מבלי להתייחס לשאלות כבדות משקל שעולות באשר לשאלת התוקף הנורמטיבי של מכתב זה, כגון השאלה האם אין עסקינן בתקנה בעלת פועל תחקיקתי שהיה על שר המשפטים להתקינה מכח סעיפים 82 ו-108 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 ולפרסמה ברשומות (השווה למשל: רע"פ 1127/93 **מדינת ישראל נ' קליין**, פ"ד מח (3) 485 (1994)), או לחילופין אם מדובר בהוראת מינהל שיש לפרסמה בדרך אחרת (השווה למשל: בג"צ 6022/17 **התנועה למשילות ודמוקרטיה נ' נשיאת בית משפט עליון** [ניתן ביום 2.10.2017]), מה שברור הוא, כי מכתב זה לא העניק זכות כללית למתן שירותי תרגום בהליך אזרחי, לשפות לא רשמיות (להבדיל מתרגום משפה רשמית אחרת שלשון בית המשפט אינה שגורה בה – ראה: ת.א. (שלום י-ם) 2636/09 **באסמה מוסטפא נ' האני אחמד עלי** [ניתן ביום 24.6.2012]). לכך גם סיבה נורמטיבית ברורה והיא, כי נוכח עיקרון חוקיות המינהל, רשות שלטונית אינה יכולה ליתן הטבה כספית לאדם, שהמחוקק לא הסמיך אותה לתיתה (השווה למשל: ע"א 7368/06 **דירות יוקרה בע"מ נ' ראש עיריית יבנה** [ניתן ביום 27.6.2011]; בג"צ 864/78 **מזרחי נ' ראש עיריית ראשון לציון**, פ"ד לג (2) 828 (1979)).

5. אכן, הערכאות הדיוניות שהתבקשו לאשר שירותי תרגום על חשבון המדינה לגבי שפות רשמיות, דחו את הטענה כי קיימת זכות כללית לחיוב המדינה בשירותי תרגום (ראה: ת.ק. (עכו) 26667-05-17 **לחם נ' וקסלר** [ניתן ביום 11.11.2017]; סע"ש (ת"א) 16018-06-17 **טקליט נ' מ.ג.א.ד. בנין והשקעות בע"מ** [ניתן ביום 31.8.2017]). גם במשפט המשווה נקבע כי בהעדר הסמכה חקיקתית, אין זכות חוקתית או אחרת המחייבת את המדינה לספק באופן כללי שירותי תרגום על חשבונה (ראה למשל: *Arrieta v. State*, 878 N.E. 2d 1238 (2008); *Kustura v. Department of Labor and Industries*, 233 P. 3d 853 (2010); *State v. Cruz Montanez*, 926 N.E. 2d

בית משפט השלום בקריות

ת"א 37040-04-19

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

434 (2019); *In The Matter of the Bankruptcy of Sanaa Ismail Abed Ali*, 2021 BCSC
(450; *Royal Bank v. Welton*, 2009 CarswellOnt. 6053).

6. העובדה כי בטופס ההזמנה לדיון הועלתה האפשרות להגיש בקשה לאישור מתורגמן מטעם הנהלת בתי המשפט, אינה משנה מצב דברים משפטי נורמטיבי זה. לבית המשפט קיימת סמכות במקרים חריגים ומתאימים בהם מדובר בשפה רשמית, או כאשר מדובר למשל בבעלי מוגבלויות, או בחסרי אמצעים, או במקרים בהם עסקינן בהליך אותו יזמה המדינה (למשל, הליכים מנהליים, או הליכי משפחה מיוחדים, או הליכים מעין פליליים), מקרים בהם קיים חשש לפגיעה חמורה בזכות הגישה לערכאות, בהם יתקשה בעל הדין לדאוג לשירותי תרגום מטעמו, לספק תרגום על ידי בית המשפט. לעומת זאת, זכות כללית לקבלת שירותי תרגום אינה קיימת וגם לא מוצדק להטיל את העלויות שצד יכול לממן מיוזמתו, על המדינה. במקרה שבפני, לא נטען כי מתקיימות נסיבות חריגות המצדיקות מינוי מתורגמן מטעם המדינה.

הבקשה נדחת.

ניתנה היום, כ"ו ניסן תשפ"א, 08 אפריל 2021, בהעדר הצדדים.

שלמה מיכאל ארדמן, שופט